

Bilim hakkında hariçten gazel okuyanların bir kısmı, onun *bilgi türlerinden bir tür* olduğunu söyler. Düşünür pozu takınmakla düşünür olduğunu düşünenlerin bazısı.

Bir yerde, bilimin söylediklerini tahfif edeni gördüğümde, *alternatifin ne?* diyesim geliyor. Bilimin yöntem olarak sundukları yeterli gelmeyebilir, *her bilgiye* bilim yoluyla ulaşacağımızı iddia etmek de biraz fazla cesurca. Bununla beraber bilimin hiçbir anlamı olmadığını düşünmek de ahmaklıkta ileri bir merteye.

Tekrar edilebilir deneyler ve ölçülebilirlik üzerine kurulu bilimsel yöntem, bu ikisinin getirdiği sınırlamaları da taşır. Bununla beraber bilime *alternatifmiş* gibi yapanların hiçbirinin onun getirdiği kesinliği ve güvenilirliği getirmez. Galileo'nun getirdiği ölçülebilirlik, Popper'ın bahsettiği yanlışlanabilirlikle birleştiğinde, *objektif* dediğimiz, insandan ve onun vehimlerinden varestesine bir bilgi türü ortaya çıkar.

Bilim hayattaki her konuda işe yaramayabilir. Sevdiğiniz insana, onu neden sevdiğinizi *bilimsel* olarak açıklamak mümkün değildir, aynı şekilde ahlakın da bilimsel bir temeli yoktur. İnsanın birey olarak *bilimsel* yaşaması, hayatını ne ölçüde kontrol edebildiğine bağlıdır ve en kudretli bireyler bile kendi hayatının büyük kısmını kontrol edemez. O sebeple *bilimsel ahlak* çok zaman *bilimin istismar edildiği* ahlaktır.

Buna mukabil insanlar bir topluluk oluşturduğunda, ortak bir bilgiye ihtiyaç duyar ve bilimsel bilgi, bu ortak bilginin en önemli kaynağıdır. Bu kaynağın bir alternatifi, bilimden anlamayan, dört haneli iki sayıyı yanlışsız çarpamayacak *düşünürler* ne derse desin, mevcut değildir.